

συνταγή: Φόνευσον κατὰ τὸ ἕρ μίαν ἔχιδναν, ἀπόκοπον τὴν κεφαλὴν καὶ θείς εἰς τὸ στόμα τῆς ἓνα κύαμον θάψον αὐτὴν εἰς τὴν γῆν. Ὁ κύαμος θὰ βλαστήσῃ καὶ θὰ καρποφορήσῃ ὅταν μάλιστα δὲν λησμονήσῃς νὰ συνοδεύσῃς τὴν φυτεῖαν αὐτοῦ μὲ τὰς λέξεις τῆς ἐπιφθῆς, ἣν ἐγὼ δὲν ἐνθυμοῦμαι πλέον, ἥτις ἄμως δὲν ἦτο παρὰ χονδροειδέστατος καὶ ἀνήθικος ἐξορκισμὸς τοῦ κακοῦ ματιοῦ. Οἱ τοιοῦτοτρόπως παραχθέντες κύαμοι εἶνε ἀποτροπαῖοι τῆς βασκανίας ἀλάνθαστοι. Ἄρχεϊ νὰ ἔχῃς ἓνα ἐξ αὐτῶν δεμένον εἰς τὸ βρακοζώνιον σου καὶ ποτὲ μᾶτι δὲν σὲ πιάει!

Ἡ χρῆσις τῶν ὄψεων καὶ κυρίως τῶν ἐχιδνῶν, πρὸς παρασκευὴν διαφόρων φαρμάκων ἦτο καὶ εἶνε ἔτι συνήθης παρὰ πολλοῖς Ἰνδογερμανικοῖς λαοῖς.

Ἐν Γερμανίᾳ ὁ ἀμαθὴς λαὸς ἀποκαλεῖ ἱμακτικὴν τινὰ κόνιν *Schlangenpulver*, ἥτοι κόνιν ὄψεως, πιθανώτατα διατηρήσας ἀμετάβλητον ὄνομα φαρμάκου, τὸ ὁποῖον ἡ νεωτέρα ἐπιστῆμη ὑποκατέστησε δι' ἑτέρου.

Ἐν Γαλλίᾳ, πρὶν ἢ ὁ πολιτισμὸς ἐκδιώξῃ τὴν δεισιδαιμονίαν καὶ τὰς προλήψεις καὶ ἐκ τοῦ τελευταίου των καταφυγίου, τῆς οἰκίας τοῦ γεωργοῦ, οἱ αὐτοχειροτόνητοι ἰατροὶ καὶ γόητες τοῦ τόπου, ἐξέπεμπον ταῦτ' αὐτὸ ἐκστρατείας κατὰ τῶν ἐχιδνῶν, διότι τὴν ἐξ αὐτῶν παραγομένην κόνιν μετεχειρίζοντο πρὸς θεραπείαν διαφόρων νοσημάτων. Ἀφ' οὗτου ἰδρῦθησαν τὰ ἐπίσημα φαρμακεία, καὶ αἱ φυσιολογικαὶ παθολογικαὶ ἀντεκατέστησαν τὰ ἰδιόγραφα ἰατροσόφια τῶν αὐτοδιδάκτων ἀσκληπιαδῶν, ἀποθνήσκουσι μὲν αἱ ἄνθρωποι μεθοδικώτερον, αὐξάνει ὅμως ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐχιδνῶν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε ὁ θερισμὸς κατῆντησε νὰ θεωρῆται εἰς τινὰς ἐπαρχίας ἔργον ἐπικίνδυνον. Τόσοι θερισταὶ δάκνονται ὑπ' αὐτῶν καὶ τόσοι ἀποθνήσκουσιν, ὥστε αἱ ἐπαρχιακαὶ ἀρχαὶ ἀπὸ τινῶν ἐτῶν δὲν ἔπαυσαν παραπονοῦμεναι πρὸς τὴν κεντρικὴν κυβέρνησιν κατὰ τῆς μᾶστιγος τοῦ δηλητηριώδους τούτου ὄψεως, ἀποδίδουσαι τὸν πολλαπλασιασμὸν αὐτοῦ εἰς τὸ ὅτι δὲν χρησιμοποιεῖται πλέον ὑπὸ τῆς ἰατρικῆς καὶ τῶν γοήτων!

Ὅτι δὲν λέγομεν ὑπερβολὰς μαρτυρεῖ ἡ σπουδὴ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ὁστις πρό τινος ἔτι ἐνετείλατο τοῖς δημοτικοῖς συμβουλίαις νὰ ψηφίσωσιν ἀμοιβὴν ἐνὸς φράγκου δι' ἐκάστην φονευομένην ἔχιδναν ἐν ταῖς περιφερείαις, αἵτινες βροίθουσι τοιούτων, ἡμίσεος δὲ ἐκεῖ ὅπου ὁ ἐξ αὐτῶν κίνδυνος δὲν εἶνε εἰσέτι μέγας.

Καὶ λοιπὸν διὰ τῆς αὐθεντικῆς ταύτης πληροφορίας μαρτυρεῖται ὅχι μόνον κοινότης πίστεως ἢ προλήψεως πρὸς τοὺς ὀφιούχους Ἄ-

σκληπιούς καὶ Ὑγίειας ἐν τε ταῖς παλαιοῖς καὶ ταῖς νεωτέροις χρόνοις, ἀλλ' ἐπιβεβαιουταί ἔτι ἅπασι τὸ δόγμα τῶν τελεολόγων, ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ τίποτε δὲν εἶνε ἄχρηστον καὶ περιττὸν, οὐδ' αὐτοὶ οἱ ὄφεις, οὐδ' αὐτοὶ οἱ ἀπατεῶνες καὶ οἱ γόητες!

B.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

Τοῖς ταξιδιέουσι μεγάλας θαλάσσας, καὶ ἰδίως τὸν Εἰρηνικὸν καὶ Βόρειον Ὠκεανὸν, παρουσιάζονται πολλάκις φαινόμενα περιεργότατα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης συμβαίνοντα, ἅτινα δι' αὐτοὺς μὲν ἴσως εἶνε αἰνίγματα, ἀλλὰ διὰ τὸν μετεωρολόγον καὶ τὸν ἀστρονόμον παρέχουσι μέγιστον ἐνδιαφέρον, καὶ ἀποτελοῦσι ζητήματα, ἅτινα χρῆζουσιν ἐπιστημονικῆς συζητήσεως καὶ συνδιασκέψεων ἐπιστημονικῶν.

Ἴδου πῶς ὁ Margollé περιγράφει ἱκανὰ τῶν φαινομένων τούτων.

«Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Εἰρηνικοῦ καὶ τῆς Θαλάσσης τῶν Ἰνδιῶν, ἔνθα ὁ Ὠκεανὸς εἶνε βαθύτατος, ἀπειράριθμα τάγματα ὀργανικῶν ὄντων καὶ ζωῶν παράγουσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς ἀπεράντου ἐκτάσεως τῶν χλιαρῶν ὑδάτων τοὺς ποικίλους ἐκείνους χρωματισμοὺς, τὰς χρωματιστάς ἐκεῖνας κηλίδας, αἵτινες καλύπτουσι πολλάκις διαστήματα, ἅτινα τὸ βλέμμα ἀδυνατεῖ νὰ περιλάβῃ καὶ τὰ ὁποῖα πολλάκις οἱ ναυτιλλόμενοι ἐκλαμβάνουσιν ὡς ὑφάλους».

Ὁ Klingman πλοίαρχος τοῦ ἀμερικανικοῦ πλοίου *Stooting-Star* περιέγραψε μίαν τῶν κηλίδων τούτων ἐν ἐπιστολῇ διευθυνομένη πρὸς τὸν διευθυτὴν τοῦ Μετεωροσκοπεῖου τῆς Οὐάσιγκτων: ἰδου ἡ ἐπιστολή:

«27 Ἰουλίου 1854. Τὴν 7 ὥρ. 45' τῆς ἑσπέρας, τὸ χρῶμα τῆς θαλάσσης, ὅπερ τάχιστα καθίστατο λευκόν, ἐφείλκυσε τὴν προσοχήν μου. Εὐρισκόμεθα εἰς λίαν συχνάζομένης παραλίας καὶ δὲν ἠδυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν τὸ φαινόμενον ἠρευνησάμεν τὸ βάθος, ὅπερ μολίς εὗρομεν 100 μ. Ὡς ἐκ τούτου ἐπανελάβομεν τὴν ἐξέτασιν ὑπὸ θερμοκρασίαν τοῦ ὕδατος 25° 8', κατὰ τὴν 8^{ην} ὥραν τῆς πρωίας. Ἐπληρώσαμεν τοῦ ὕδατος τούτου ἀσκὸν 270 λιτρῶν χωρητικότητος καὶ ἀνεγνωρίσαμεν ὅτι τοῦτο ἦτο πλῆρες μικρῶν λάμπιν παραγόντων σωματίων, ἅτινα, τοῦ ὕδατος ταρρασομένου, παρίσταν θέαμα σκωλήκων καὶ ἐντόμων κινουμένων. Τινὰ τούτων ἐφάνοντο ἔχοντα 0,15 μῆκος. Ἦδυνήθημεν νὰ συλλαβώμεν τινὰ τούτων διὰ τῆς χειρός, καὶ διετήρουν τότε τὴν λάμπιν των μέχρις ἀποστάσεως βημάτων τινῶν ἀπὸ τινος λυχνίας, ἀλλ' ἐάν τις ἐπλησίαζεν

αὐτὰ περισσότερον καθίσταντο άόρατα. Ὑπό τὸ μικροσκοπίον ἢ ἐπιφάνεια αὐτῶν παρίστατο ὡς τινος πηκτῆς καὶ άχρώμου οὐσίας. Ἐκ τῶν δειγμάτων εἶχε 0,05 μῆκος καὶ ἐφαίνετο γυμνῷ ὀφθαλμῷ ἢ παχύτητος του ἦτο τριχῶς άρκετὰ ἰσχυρᾶς κεφαλαιοειδῶς έκατέρωθεν ἀποληγούσης.

Ἡ τοιαύτη ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης εἶχε σχεδόν 25 μιλίων έκτασιν ἀπὸ Β. πρὸς Ν., άγνοῶ δὲ τὴν έκτασιν αὐτῆς πρὸς Δ. Ἐν τῷ μέσῳ εὐρίσκετο άκανόνιστός τις στέφανος βαθέος χρώματος καὶ σχεδόν ἡμίσεος μιλίου τὸ πλάτος. Παρητήρησα ἤδη τὸ φαινόμενον τοῦτο τοῦ λευκοῦ χρωματισμοῦ τῆς θαλάσσης εἰς πολλὰς άλλας θαλάσσας τῆς σφαίρας, άλλ' οὐδέποτε εἶχα ἰδεῖ τοῦτο τόσον πλήρες κατὰ τε τὴν έκτασιν καὶ τὸν χρωματισμόν. Τὸ πλοῖον, ὅπερ διήνυεν 9 μίλλια τὴν ὥραν, ὠλισθαίνειν ἐπὶ τοῦ ὕδατος χωρὶς νὰ προξενήσῃ κανένα θόρυβον. Ὁ Ὄκεανὸς ἐφαίνετο ὡς λεῖόν τι ὕφασμα κεκαλυμμένον ὑπὸ χιόνος, καὶ ἡ φωσφορώδης λάμψις του ἦτο τοιαύτη, ὥστε ἐν τῷ οὐρανῷ μόλις ἐφαίνοντο οἱ άστέρες τοῦ πρώτου μεγέθους. Ὁ ὄριζων ἦτο μέλας μέχρις ὕψους σχεδόν 10⁰ άκριβῶς ὡς εἰ προὔπηρξε κακοκαιρία, ὃ δὲ Γαλαξίας ἐφαίνετο σθεννύμενος ὑπὸ τούτου ὃν διηρχόμεθα. Ἦτο γεγονός τόσον μεγαλοπρεπές ὅσον καὶ φρικῶδες, καὶ θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι ἡ φύσις παρεσκευάζε γενικόν τινα ἔμπρησμόν.

Ἐφ' οὗ ἐξήλθομεν τοῦ μέρους τούτου παρετήρησαμεν ὅτι ὁ οὐρανὸς ἦτο άρκετὰ φωτεινὸς μέχρις 4—5⁰ ὑπεράνω τοῦ ὀρίζοντος, ὡς θὰ ἦτο εἰς τὴν περίοδον άδύνατου τινὸς βορεινῆς άνοιξεως. Ἐπειτα τὸ πᾶν ἐπανῆλθεν ἐν τῇ συνήθει αὐτοῦ τροχιᾷ, καὶ τὸ ἐπίλοιπον τῆς νυκτὸς διῆλθε κάλλιστα.

Πέριξ τῶν Μαλιθίδων νήσων ἡ θάλασσα εἶνε μέλαινα, λευκὴ δὲ εἰς τὸν κόλπον τῆς Γουίνεας. Μεταξὺ Κίνας καὶ Ἰαπωνίας εἶνε ὑποκίτρινος, ἐρυθρὰ παρὰ τῇ Καλλιφορνία καὶ πρασινωπῆ εἰς τὰς Καναρίους. Αἱ διάφοροι δ' αὐταὶ παραχρῶσεις προέρχονται ἐξ οὐσιῶν, τὰς ὁποίας τὰ ὕδατα περιέχουσιν ἐν διαλύσει καθὼς καὶ ἐκ ζυφίων καὶ φυτῶν μικροσκοπικῶν, άτινα συσσωρεύονται ἐν ταῖς ἐπιφανείαις αὐτῶν. Ὁ Ehrenberg ἐβεβαίωσεν ὅτι ὁ χρωματισμὸς τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὀφείλεται εἰς ἀνεπαίσθητά τινα φύκη, μεταξύ ζῳῶν καὶ φυτῶν κατατασσόμενα. Ἄλλ' εἶνε ἐπίσης πιθανὸν ὅτι ἡ αὐτὴ αἰτία, ἣτις δίδει τὸν ἐρυθρὸν ἐκείνον χρωματισμόν εἰς τὰ πικρὰ ὕδατα τῶν άλατωρυχείων, συντελεῖ καὶ εἰς τὸ νὰ χρωματίζῃ τὴν θάλασσαν ταύτην, εἰς ἣν ἡ ἐξάτμισις εἶνε σταθερά.

Παρατηρῶν ὁ Ehrenberg τὰ λαμπρὰ ζωφία, άτινα ἰδίως συντελοῦσιν εἰς τὴν φωσφο-

ρώδη κατάστασιν τῆς θαλάσσης, ἀνεκάλυψεν άστραπηβόλα ἐπ' αὐτῶν ὄργανα, άτινα ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ ἠλεκτρικὰ ὄργανα τῶν γυμνωτῶν καὶ τῶν ἠλεκτρικῶν γλάνεων.

Ἐπίσης ἐβεβαίωσεν ὅτι οἱ θαλάσσιοι ἰχθῦς ἔχουσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῶν κεκαλυμμένην ὑπὸ παχείας τινὸς φωσφορικῆς οὐσίας, ἣτις πολλάκις κατὰ τὰς διαβάσεις μεγάλων συνοδειῶν άρεγγῶν καθιστᾷ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης λάμπουσαν ὡς ἐκ τῆς ἐπιρροῆς τῶν κινήσεων τοῦ άλατος καὶ τοῦ ἠλεκτρικοῦ αὐτῶν ρευστοῦ. Ἀκόμη δὲ καὶ αἱ ἴνες καὶ αἱ μεμβράναι ἐκείναι αἱ μόλις αἰσθηταί, αἱ προερχόμεναι ἐκ τῆς ἀποσυνθέσεως τῶν μαλακίων, άτινα εἶνε διεσπαρμένα ἐν ἀναριθμητῷ ποσότητι κατὰ τὰς ὑπὸ τὸν Ἰσημερινὸν θαλάσσας εἶνε φωσφορικαὶ καὶ συντρέχουσιν εἰς τὴν ὠραιότητα θεάματος, οὔτινος ἢ λαμπρότης εἶνε ἀμίμητος. Ὑπὸ δὲ τοὺς τροπικοὺς τὸ ὠραῖον φῶς, ὅπερ ἀποχωρίζεται τῆς θαλάσσης ἐν εἶδει βομβούντων ὀγκῶν πυρίτιδος, άκολουθεῖ τὴν βοήν τῶν κυματισμῶν. Τὰ πλοῖα άτινα πλέουσι τὰ ὕδατα ταῦτα φαίνονται περιτυλισσόμενα ὑπὸ φλογῶν, τὰ δὲ λάμποντα ἴχνη, άτινα μαρτυροῦσι τὴν διάβασίν των εἶνε περισσότερον φωτεινὰ, ὅταν ἡ ἀτμόσφαιρα ἔγῃ περισσότερον ἠλεκτρισμὸν, κατὰ δὲ τὸ βαθὺ σκότος τῶν τρικυμιωδῶν νυκτῶν τὸ μεγαλοπρεπές τοῦτο φαινόμενον φθάνει εἰς τὸν ὕψιστον βαθμόν τῆς λαμπρότητος. Ἡ κίνησις τῶν ἀφριζόντων κυμάτων χαρακτηρίζεται τότε ὑπὸ αὐλακίων λαμπόντων, ὃν ἡ λάμψις φωτίζει τὰς ἀβύσσους πέριξ τοῦ πλοίου.

Διὰ τῶν γαλθανικῶν πειραμάτων τοῦ ὁ Humboldt ἀπέδειξεν ὅτι ἡ φωσφορώδης ἰδιότης παρὰ τοῖς ζῳοῖς ἐξήρτηται ἐκ νευρικοῦ ἐρεθισμοῦ. Δύναται τις λοιπὸν νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ λαμπρῶν αὕτη προέρχεται ἐξ ὀρισμένων ὀργανικῶν αἰτίων καὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ὅστις ποικίλλεται ἀναλόγως τοῦ καιροῦ καὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἀτμοσφαιρας. Ὁ αὐτὸς σοφὸς παρατηρητῆς ὑποθέτει ὅτι τὸ αὐτὸ φαινόμενον γίνεται συγχρόνως καταφανές εἰς τὰ λάμποντα ὑγρόβια (infusoires lumineux), εἰς τὴν λάμψιν τῶν κεραυνῶν, καὶ τὸ πολικὸν φῶς, ἣτοι εἶνε ἀποτέλεσμα ἰσχυροτάτου μαγνητικοῦ ρευστοῦ τῆς σφαίρας, διὰ τῆς μαγνητικῆς βελόνης δεικνύμενον.

K. Δ. K.

Η ΤΥΧΗ ΕΚ ΜΙΑΣ ΒΕΛΟΝΗΣ

Οἱ φιλόσοφοι άρέσκονται νὰ δεικνύωσιν ἡμῖν πολλάκις μεγάλα ἀποτελέσματα παραγόμενα ἐκ μικρῶν άφορμῶν. Ἴδου δ' ἐν ἔτι παραδειγμα κατάλληλον νὰ ἐνισχύσῃ τὴν θεωρίαν ταύ-